

DOI: 10.5281/zenodo.3766832

UDC: 657.6

JEL: M 41

THE ASSESSMENT OF WOODWORKING INDUSTRY BUSINESS ENVIRONMENT IN THE WESTERN REGION

ОЦІНКА БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА ДЕРЕВООБРОБНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ У ЗАХІДНОМУ РЕГІОНІ

*Liudmyla P. Koval, Candidate of Sciences
Institute of Regional Studies named after M.I. Dolishniy of the National Academy of Sciences of Ukraine
Lviv, Ukraine
ORCID: 0000-0002-0285-3264
Email: myla_k@ukr.net*

*Olena Liahovska, Candidate of Sciences (Economics)
Institute of Regional Studies named after M.I. Dolishniy of the National Academy of Sciences of Ukraine
Lviv, Ukraine
ORCID: 0000-0003-4838-5619
Email: Skalecka.olena@ukr.net*

Received 14.07.19

Коваль Л.П. Оцінка бізнес-середовища деревообробної промисловості у західному регіоні. Оглядова стаття.

Досліджено діяльність деревообробних підприємств Західного регіону та їх місце на ринку деревообробки України. Охарактеризовано види діяльності активних деревообробних підприємств. Досліджено ступінь диверсифікації діяльності деревообробних підприємств, а також обґрунтовано найбільш перспективні форми на напрями економічної діяльності в деревообробній промисловості, шляхом здійснення деталізованого аналізу підприємств Західного регіону, що позиціонували себе як активні учасники ринку. Виділено основні групи підприємств за ступенем переробки, відповідно до продуктового ланцюга деревообробного виробництва. Вказано на основні проблеми ринку деревообробки в контексті розвитку підприємницької діяльності. Зазначено, що деревообробна промисловість має суттєвий потенціал для ведення бізнесу, зокрема, зростаючий попит, сировинний потенціал, вільні ніші ринку в окремих секторах деревообробного бізнесу.

Ключові слова: деревообробні підприємства, деревообробна промисловість, диверсифікація виробництва, переробка деревини, глибинна переробка.

Koval L.P. The assessment of woodworking industry business environment in the western region. Review article.

The activity of woodworking enterprises of the Western region and their place in the market of woodworking of Ukraine is investigated. The types of activity of active woodworking enterprises are characterized. The degree of diversification of the activity of woodworking enterprises has been investigated, as well as the most promising forms for the directions of economic activity in the woodworking industry have been substantiated by carrying out a detailed analysis of enterprises of the Western region, which have positioned themselves as active market participants. The main groups of enterprises are distinguished by the degree of processing, according to the product chain of woodworking. The main problems of the timber market in the context of business development are pointed out. It is noted that the timber industry has significant potential for doing business, in particular, growing demand, raw material potential, free market niches in certain sectors of the timber business.

Keywords: woodworking enterprises, woodworking industry, production diversification, wood processing, deep processing.

Підприємства деревообробної промисловості займають вагомую нішу у бізнес-середовищі України. У 2017 році було зареєстровано 5580 суб'єктів підприємницької діяльності, зайнятих в секторі виготовлення виробів з деревини, паперу та поліграфічної діяльності (далі – деревообробна промисловість), що становило 15,85% від кількості підприємств переробної промисловості та 13,28% від кількості усіх промислових підприємств.

У Західному регіоні функціонує близько 50% підприємств деревообробки, значна частина яких спеціалізується на первинній переробці деревини. Що викликає необхідність дослідження ринку деревообробки та виявлення шляхів диверсифікації деревообробного виробництва, з метою розвитку глибинної переробки деревини у регіоні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Проблеми деревообробної промисловості досліджуються українськими науковцями, зокрема, розглядаються проблеми глибинної лісопереробки (праці Шубалого О. М. [1], Шестак М. Л. [2]), висвітлюються проблеми торгівлі необробленою деревиною (наукові роботи Мних О. Б., Гречин Б. Д.[3], Жежкун І. М. [4]); окремі питання діяльності деревообробних підприємств стали об'єктом дослідження Олексієвця О. М. [5], Гут Л. В. [6]. Водночас у сучасних дослідженнях поза увагою залишається диверсифікованість бізнес середовища в секторі деревообробки, внаслідок чого проблеми сектора висвітлюються узагальнено, без деталізації за окремими сегментами. Як наслідок – недостатня увага приділяється виокремленню як слабких

сегментів, які потребують удосконалення або реорганізації, так, і сильних складових сектору деревообробки, які забезпечують основну частку прибутку та створюють умови для подальшого розвитку деревообробної промисловості.

Метою статті є дослідити диверсифікованість бізнес-середовища сектору деревообробки Західного регіону для подальшого виявлення його сильних та слабких сторін

Виклад основного матеріалу дослідження

Підприємства деревообробної промисловості займають вагомий нішу у бізнес-середовищі України. У 2017 році було зареєстровано 5580 суб'єктів підприємницької діяльності, зайнятих в секторі виготовлення виробів з деревини, паперу та поліграфічної діяльності (далі – деревообробна промисловість), що становило 15,85% від кількості підприємств переробної промисловості та 13,28% від кількості усіх промислових підприємств. Динаміка кількості підприємств та зайнятих працівників за останніх п'ять років повторює загальні тенденції в промисловості України і характеризується зниженням відповідних показників у 2014-2016 роках та появою позитивного тренду зростання у 2017 році (зокрема: 5580 підприємств у 2017 році проти 5049 підприємств у 2016 році та 6267 у 2013 році; 91,5 тис. зайнятих працівників у 2017 році проти 86,9 тис. осіб у 2016 році та 100,8 тис. осіб (5,38% відповідно) у 2013 році). Незважаючи на скорочення чисельності деревообробних підприємств, слід відзначити низку позитивних тенденцій, які свідчать про якісні зміни в деревообробній промисловості:

- зростання частки працівників, зайнятих у деревообробному виробництві, в кількості працівників переробної промисловості (6,33% у 2017 році проти 5,38% у 2013 році) та промисловості загалом (4,25% проти 3,45% відповідно);
- існування оберненої залежності між темпами зростання обсягів виробництва продукції деревообробки та кількістю деревообробних підприємств (одночасно із зростанням обсягів продукції зменшується кількість підприємств, що займаються її виробництвом), що свідчить про нарощення обсягів виробництва вже існуючими суб'єктами господарювання та виведення із сегменту деревообробки неефективних учасників.

Внутрішнє бізнес-середовище деревообробної промисловості можна охарактеризувати, як сприятливе для конкуренції (функціонують три великі підприємства (0,1% від загальної кількості підприємств), 145 середніх (5,6%) та 2440 малих підприємств (94,3%), що свідчить про наявність безпечних конкурентних умов ведення підприємницької діяльності) [7].

Суттєвий вплив на результативні показники діяльності деревообробних підприємств має рівень та характер диверсифікації виробництва. Більше половини (53,66% – у 2017 році)

підприємств в секторі деревообробної промисловості займаються обробленням деревини, виготовленням виробів з деревини та корка (крім меблів), виготовленням виробів із соломки та рослинних матеріалів для плетіння (далі – оброблення деревини та виготовлення виробів з деревини), причому на цих підприємствах зайнято близько половини усіх працівників деревообробної промисловості (49,29% – у 2017 році). Всередині даного сектору спостерігається рівномірний розподіл між кількістю підприємств лісопильного та стругального виробництва (49,77% - у 2017 році) та підприємств, які виготовляють вироби з деревини, корка, соломки та рослинних матеріалів для плетіння (50,23% у 2017 році).

Для целюлозно-паперової промисловості характерна дещо інша закономірність: менша кількість підприємств (929 або 16,65% підприємств деревообробної промисловості) із суттєво вищим відсотком залучення працівників (27,5 тис. осіб або 30,05% відповідно). Іншими словами, якщо виробництва з оброблення деревини та виготовлення виробів з деревини зосереджені, в основному, на малих підприємствах (у 2017 році на 1 зареєстроване підприємство в цьому секторі припадало в середньому 15 працівників), то виробництво паперу та паперових виробів зосереджено у більших за розмірами підприємствах (30 працівників на одне підприємство відповідно).

Заслужує уваги той факт, що частка підприємств Західного регіону становила 50% від кількості підприємств деревообробної промисловості в Україні у 2017 році (1461 підприємство – 48,8%, за винятком Чернівецької області). Найбільше підприємств зареєстровано у Львівській області – 494 або 16,5% від усіх деревообробних підприємств в Україні, в тому числі 286 суб'єктів господарювання, що обробляють деревину та виготовляють вироби з неї. Слід також зазначити, що Львівська область – єдина у Західному регіоні, яка має диверсифіковану структуру підприємств деревообробної промисловості (57,9% – підприємства з обробки деревини та виготовлення виробів з неї, 14,8% – підприємства целюлозно-паперової промисловості, 27,3% – поліграфічні підприємства). У всіх інших областях прослідковується яскраво виражена домінанта – обробка деревини та виготовлення виробів з неї (до прикладу: у Волинській області 78,5% підприємств працює у цьому секторі, Івано-Франківській – 86,0%, у Закарпатській – 89,1%).

З метою дослідження ступеня диверсифікації діяльності деревообробних підприємств, а також обґрунтування найбільш перспективних форм на напрямів економічної діяльності в деревообробній промисловості, здійснено деталізований аналіз підприємств Західного регіону, що позиціонують себе як активні учасники ринку. З цією метою

деревообробне виробництво розглянуте у розрізі наступних типів:

1. Первинне оброблення деревини (лісопильне та стругальне виробництво; просочування деревини).
2. Вторинна переробка:
  - виробництво фанери, дерев'яних плит і панелей, шпону, виробництво щитового паркету, дерев'яної тари, а також, виробництво інших дерев'яних будівельних конструкцій і столярних виробів;
  - виробництво паливних брикетів та пелетів з відходів деревообробного виробництва;
  - виробництво паперової маси, паперу та паперових виробів.

Зазначеним типам відповідає чотири категорії підприємств:

- Виробники продукції первинної переробки (1 тип) найбільш чисельна група підприємств, яка традиційно сформувалась в областях з багатим сировинним потенціалом;
- Виробники вторинної переробки (2 тип);
- Компанії повного циклу (1+2а, 2в);
- Компанії глибинної переробки (1+2 типи).

Аналіз ланцюга доданої вартості учасників деревообробки в розрізі областей Західного регіону дозволяє зробити висновок, що незважаючи на схожі передумови, продуктивний ланцюг деревообробного виробництва в областях формується по-різному, що в підсумку формує різну структуру деревообробної промисловості області та визначає рівень ефективності виробничої діяльності.

Категорія *“Виробники первинної переробки”* переважала у Івано-Франківській та Закарпатській областях, *“Компанії повного циклу”* – у Львівській, Волинській, Рівненській, Тернопільській та Чернівецькій областях.

В Івано-Франківській області в 2017 році функціонувало 246 підприємств з переробки деревини, з них 151 – займались лісопильним та стругальним виробництвом, 95 – виготовлення виробів з деревини, корки, соломки та рослинних матеріалів для плетіння. В області переважали підприємства *“первинної переробки”*, до прикладу ПП “Кедр”, ПП “МВМ”, ПП “Сивуля” та інші. Вторинна переробка деревини, як правило, включає виробництво фанери, плит деревостружкових, шпону, вікон та дверей дерев'яних, виробів столярних та конструкцій будівельних з деревини, паливних гранул та брикетів з деревини та інше.

Серед *“компаній глибинної переробки”* слід виокремити:

- ТзОВ ПВП “Укрлісекспорт” – підприємство, що спеціалізується на виготовленні ламелі, лісозаготівлі, розпилюванні деревини, виготовленні фризи, пиломатеріалів обрізних та необрізних, виготовлення паливних брикетів, виготовлення колотих паливних дров. Продукцію підприємства експортують в

основному до Італії, Австрії, Німеччини, Словаччини, Польщі та Португалії;

- ТОВ “Уніплит” – виробник ДВП, ДВПО, фанери, шпону та брикетів паливних. Продукцію підприємства експортують до Бельгії, Болгарії, Канади, Данії, Естонії, Грузії, Греції, Угорщини, Ізраїлю, Італії, Південної Кореї, Нідерландів, Словенії, Південно-Африканської Республіки, Туреччини, Македонії та Сполучених Штатів Америки.

Суттєвий внесок у розвиток деревообробної промисловості області вкладають підприємства, засновані на основі іноземних інвестицій:

- “виробники первинної переробки”: СП ТОВ “Богдан”, ТОВ “Гольціндустрі швайкгофер Україна”, СП ТОВ “Верховинська лісова компанія” та інші.
- “компанії повного циклу”: СП ТОВ “Хіта”, СП ТОВ “Лісова компанія “Лаванда”, СП ТОВ “Крона” та інші.

В області збільшується виробництво паливних брикетів та гранул деревних, у 2017 році активно займались даним виробництвом, зокрема, такі підприємства: ПП “Ірін енерджі”, ТОВ “Біоенергоекспорт”, ТОВ “Форвард і Ко”, ТзОВ ПВП “Укрлісекспорт”.

У Закарпатській області у 2017 році функціонувало 221 підприємство з оброблення деревини та виготовлення виробів з деревини та корка, крім меблів, виготовлення виробів із соломки та рослинних матеріалів для плетіння. Підприємства з вторинної переробки виготовляють, в основному, фанеру, вікна, двері, столярні вироби та інше. Більшість підприємств зорієнтовані на первинну обробку деревини (близько 80% досліджуваних підприємств займаються виключно лісопильним та стругальним виробництвом).

Серед підприємств, які працюють у кількох ланках деревообробки ПрАТ “Мукачівський лісокомбінат” та ТОВ “Кл'ен”. ПрАТ “Мукачівський лісокомбінат” – виробник підлогової дошки, пиломатеріалів обрізних та необрізних, паливного брикету, заготовок меблевих, лущеного шпону для днищ дерев'яних. Основна частина продукції ПрАТ «Мукачівський лісокомбінат» (близько 95%) експортували в Австрію, Білорусію, Німеччину, Угорщину, Італію, Польщу, Португалію, Росію, Словаччину, Словенію та США. ТзОВ “К'Лен” – деревообробне підприємство з повним завершеним циклом виробництва. Підприємство виготовляє меблевий щит, стільниці, комплектуючі до сходів, сходи дерев'яні, меблі, паливні брикети. Підприємство реалізує продукцію на вітчизняному ринку та експортує у країни Європи.

В області також функціонують підприємства засновані на основі іноземних інвестицій. З первинної переробки деревини: Спільна Українсько-Італійська фірма з П “Арсіл”, ТОВ фірма “Фуджі-експрес”, ТОВ з П “Євроленд”. З

вторинної переробки: Доч П “Дж. Д. Ф. сервіс ЛТД”, ДП “Ламелла”, ТОВ “Старвуд Закарпаття”.

У Львівській області в 2017 році функціонувало 286 підприємств з переробки деревини, з них 139 – займалися лісопилним та стругальним виробництвом, 147 – виготовленням виробів з деревини, корки, соломки та рослинних матеріалів для плетіння. Більшість підприємств виробляє фанеру, дерев'яні плити і панелі, шпон, піддони, столярні вироби та інше. Значна частка активних підприємств деревообробки характеризується диверсифікованою структурою виробництва, що включає як первинну, так і вторинну деревообробку.

До прикладу, ТзОВ “Агродерев” – займається первинною та вторинною деревообробкою: виробник пиломатеріалів, меблевих щитів, підлогової ламелі та паливних брикетів. Підприємство складається з двох виробничих цехів, лісопилки, сушильних камер та складських приміщень. У діяльності підприємства задіяно близько 120 працівників. Продукцію підприємства експортують до Німеччини, Польщі, Чехії, Данії, Іспанії, Великої Британії, Швеції та Австрії.

ТзОВ ТПК “БуК-Холдінг” – виробник плінтусів, лиштви, перил, баясин, стовпів, вікон, дверей та сходів дерев'яних, паливних брикетів. У процесі виробництва деревина проходить весь цикл обробки: від розпилки, сушки, до кінцевого продукту. Підприємство працює в основному на вітчизняному ринку.

ТзОВ “Дерев'яний дім” – підприємство виготовляє бруси, балки, погонажні вироби, європіддони, а також надає послуги по обробці деревини та будівництві дерев'яних будинків.

В області зростають обсяги виробництва гранул та брикетів з деревини, основними постачальниками яких були такі підприємства: ТОВ “Агродерев”, ТзОВ ТПК “Бук-холдінг”, ПП “Львів-пак”, ТОВ “Інтернешнл вудворкінг компані”, ТОВ “Біопроект” та інші.

В Волинській області у 2017 році функціонувало 113 підприємств з оброблення деревини та виготовлення виробів з деревини та корка, крім меблів; виготовлення виробів із соломки та рослинних матеріалів для плетіння, з них 48 підприємств – лісопилного та стругального виробництва, 65 – виготовлення виробів з деревини, корка, соломки та рослинних матеріалів для плетіння.

Близько половини підприємств області працюють у кількох ланках деревообробки. До прикладу, основними напрямками діяльності ТОВ “Вудленд Україна” є лісопилне та стругальне виробництво; просочування деревини; виробництво дерев'яної тари; виробництво фанери, плит та панелей, шпону; виробництво дерев'яних будівельних конструкцій та столярних виробів; лісівництво та лісозаготівлі; виробництво виробів з корки, соломки та матеріалів для плетіння. Підприємство експортує свою продукцію до Німеччини, Литви та Польщі.

ТОВ Фірма “Тартак” – виробник паркету, ліжок, дитячих ліжечок з натуральної деревини, дубової заготовки і клепки для коньячних бочок. Підприємство експортує продукцію в Словаччину, Францію, Бельгію та Італію.

Серед підприємств з іноземним капіталом: ТОВ “Євровуд Україна”, ТОВ “Кроноспан Україна” та інші.

Виробництво дерев'яних паливних брикетів в області мало розвинуте, активно позицію на біоенергетичному ринку займало лише одне підприємство – ТОВ “Лігнум енерджі”.

У Рівненській області у 2017 році функціонувало 180 підприємств з оброблення деревини та виготовлення виробів з деревини, паперу та поліграфічна діяльність. Підприємства з вторинної переробки деревини виготовляють фанеру, вікна, двері, столярні вироби та інше. Серед досліджених підприємств, близько третини задіяні у двох і більше ланках виробництва. До прикладу, ПП “Агропромдерев” (підприємство лісопилного та стругального виробництва, яке також виробляє тару дерев'яну, дерев'яні будівельні конструкції та столярні вироби), ТОВ “Українська деревообробна компанія” (виробник меблевого щита, ламелі, дерев'яних вікон, дверей та підлоги), ТОВ “Фірма столяр” (виробник клеєного бруса, дошки підлоги, плінтусу, шалівки, штапіка, вагонки, вікон, дверей та інші вироби з деревини).

У області функціонують підприємства з іноземним капіталом:

- з первинної переробки деревини: ТОВ “АМР Лес-Тімбер СРЛ”, ТОВ “РВЛ інвест” та інші;
- з вторинної переробки деревини: ТОВ “Свиспан лімітед”, ТОВ “Одек” Україна, ТОВ “Бакрі і Арафат мебель д-арт” та інші.

Серед виробників паливних брикет та гранул слід виділити ТОВ “Одек” Україна, ТОВ “Поліський регіон”, ТОВ “Українські лісопилні”, ТОВ “Фірма Нострадамус” та ТОВ “Свиспан Лімітед”.

В Тернопільській області у 2017 році функціонувало 62 підприємства з оброблення деревини та виготовлення виробів з деревини та корка, крім меблів; виготовлення виробів із соломки та рослинних матеріалів для плетіння, з них 18 підприємств – лісопилного та стругального виробництва, 44 – з виготовлення виробів з деревини, корки, соломки та рослинних матеріалів для плетіння. Більшість активних підприємств деревообробної промисловості Тернопільської області задіяні у кількох ланках виробництва одночасно.

До прикладу, ТОВ “Успіх” – виробник пиломатеріалів, брусків, планок та фризи для паркетного покриття підлог, брикетів паливних. Підприємство реалізує продукцію на вітчизняному ринку та експортує до Данії, Німеччини, Угорщини, Казахстану та Македонії.

Серед підприємств з іноземними інвестиціями ТОВ “Вуд конекшн” та ТОВ “Хансаком-Україна”.

Основними виробниками дерев'яних брикетів в області були ПП "Біоресурссервіс" та ТОВ "Успіх".

У Чернівецькій області більшість серед досліджуваних підприємств задіяні у первинній переробці деревини (до прикладу, ТОВ "Імпекс-сервіс", ПП "Сеш", ТОВ "Вудекс" та інші). Підприємства з вторинної переробки виготовляли двері та їх коробки та пороги, вироби столярні та конструкції будівельні, піддони плоскі та обичайки з деревини та інше.

Деревообробні підприємства області зорієнтовані як на внутрішній, так і на зовнішній ринки, причому на внутрішньому ринку реалізується, в основному, продукція «нижчих» ланок (до прикладу, ПрАТ "Вижницький ДОК" – виробник пиломатеріалів з бука, яке займається пиломатеріалами і продає на внутрішній ринок). Тоді як підприємства, що працюють у секторі вторинної обробки деревини, зорієнтовані більше на зовнішній ринок (до прикладу, ТОВ "Вудвенер Юкрейн" – виробник шпону та тари зі шпону, який більше 90% продукції експортує на європейський ринок).

Серед підприємств з іноземним капіталом ПП "Мелавуда" (українсько-італійське підприємство, що спеціалізується на виробництві елементів щитового паркету з різноманітних порід деревини), ТОВ "Лендел і Ко" (українсько-італійське підприємство, що займається лісопилним та стругальним виробництвом), СП ТОВ "Мітаче" (українсько-італійське підприємство, що спеціалізується на переробці круглого лісу твердолистяних порід та випуску заготовок для меблів, плінтусів, паркету тощо) та інші. У області розвинуте також виробництво деревних пелет (ТОВ «Здоровий сон», Вижницька біопаливна компанія, ТОВ НВО ЕкоТех).

За результатами проведеного дослідження можна зробити висновок про те, що на ринку деревообробної продукції сформовано повноцінний ланцюг вартості з усіма ланками:

- Постачання необробленої деревини (10% доданої вартості готового виробу).
- Переробка деревини на пиломатеріали – пластини, четвертини, дошки, бруски, бруси, заготовки, шпон, обаполи (10-30% доданої вартості).
- Переробка деревини на будівельний матеріал, клеєний брус, меблевий щит (30-70% доданої вартості).

Водночас комерційне середовище представлено, як правило, бізнес-моделями, що передбачають "нижчі" ланки (первинна переробка деревини, яка складає лише 10-30% доданої вартості готового продукту). Деревообробні підприємства з вертикальною інтеграцією (від власної сировини до виробництва продукції для кінцевих споживачів) практично відсутні.

Висновки.

На ринку мало потужних гравців-великих підприємств, які чітко фокусуються на конкретній ланці ланцюга вартості та могли би домінувати і виступати факторами формування ринку (market makers). Більшість деревообробних підприємств – суб'єкти малого бізнесу, які залежні від ключових постачальників сировини або клієнтів, а також не володіють достатніми інвестиційними ресурсами для впровадження інноваційних технологій у виробничий процес. Частково ринок працює у тіні, а учасники ринку мають обмежений досвід розбудови бізнес-процесів та налагодження корпоративного управління, що стримуватиме доступ до капіталу та інтеграцію у відповідні ринки ЄС.

Водночас деревообробна промисловість має суттєвий потенціал для ведення бізнесу. Сировинна забезпеченість, стабільний із тенденцією до зростання попит на деревообробну продукцію формує стійкі конкурентні переваги деревообробного бізнесу в секторах виробництва ДСП, ДВП, MDF, меблів із дерева, а також целюлозно-паперового та гідролізного виробництв.

Abstract

In the Western region, about 50% of Ukrainian woodworking enterprises operate, many of which specialize in primary wood processing. Which necessitates research into the woodworking market and identifies ways to diversify woodworking in order to develop deep wood processing in the region.

The degree of the woodworking enterprises activity diversification has been investigated, as well as the most promising forms of economic activity directions in the woodworking industry have been substantiated by carrying out a detailed analysis of the active market participants Western region enterprises. The woodworking has been considered in terms of two types: primary woodworking and recycling. Four categories of enterprises that correspond to the following types are defined: producers of primary processing products (type 1); manufacturers of recycling (type 2); full cycle companies (1 + 2a, 2c); deep processing companies (1 + 2 types).

The main problems of the timber market in the context of entrepreneurial development are pointed out: there are few powerful large enterprises in the market that are clearly focused on a particular value chain; most woodworking businesses are small business entities that are dependent on key suppliers of raw materials or customers, and do not have sufficient investment resources to implement innovative technologies; partly the market works in the shadows and more.

It is noted that the timber industry has significant potential for doing business: raw materials supply and stable demand for timber products form a sustainable competitive advantage of the timber business. In particular,

in the sectors of chipboard, fiberboard, MDF, wood furniture, as well as pulp and paper and hydrolysis industries.

Список літератури:

1. Шубалий О. М. Тенденції та механізм стимулювання поглибленої лісопереробки. Економічний форум, 1/2016, С.115-123.
2. Шестақ М. Л. Інноваційно-інвестиційне забезпечення переробки деревних відходів на основі кластеризації лісогосподарської діяльності. Інвестиції: практика та досвід, № 24/2016, С.92-98.
3. Мних О. Б. Гречин Б. Д. Актуальні проблеми у сфері торгівлі необробленою деревиною та факторний аналіз діяльності деревообробних підприємств України. Науковий вісник НЛТУ України, вип.262/2016, с.143-149.
4. Жежкун І. М. Встановлення ринку цін на необроблену деревину. Науковий вісник НЛТУ України, т.28, №4/2018, С.63-67.
5. Олексієвець О. М. Диверсифікація діяльності державних лісогосподарських підприємств рівненської області: фінансово-інвестиційні та екологічні аспекти. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 6. С. 51-56.
6. Гут Л. В. Основні фінансові результати підприємств деревообробної, паперової та поліграфічної промисловості карпатського регіону. Молодий вчений. № 12 (52), 2017 р. С.600-604.
7. Розвиток промисловості для забезпечення зростання та оновлення української економіки : науково-аналітична доповідь. За ред. д-ра екон. наук Дейнеко Л. В. НАН України, ДУ "Ін-т екон. та прогнозув. НАН України". К., 2018. 158 с.

References:

1. Shubaliy O. M. (2016) Trends and mechanism of stimulation of deep forest processing. Economic Forum, 1/2016, 115-123. [in Ukrainian].
2. Shestak M. L. (2016) Innovative-investment support of wood waste processing on the basis of forestry clustering. Investments: Practice and Experience, 24, 92-98. [in Ukrainian].
3. Mnykh O. B. Hrechyn B. D. (2016) Actual problems in the field of trade in untreated wood and factor analysis of the activity of woodworking enterprises in Ukraine. Scientific Bulletin of NLTU of Ukraine, 262, 143-149 [in Ukrainian].
4. Zhezhkun I. M. (2018) Setting the market for prices of untreated wood. Scientific Bulletin of the NLTU of Ukraine, 4, 63-67. [in Ukrainian].
5. Oleksiyevevs' O. M. (2019) Diversification of activity of state forestry enterprises of the Rivne region: financial-investment and environmental aspects. Investment: practice and experience. 6., 51-56. [in Ukrainian].
6. Hut L. V. (2017) The main financial results of the enterprises of woodworking, paper and printing industry of the Carpathian region. Young scientist, 12 (52), 600-604. [in Ukrainian].
7. Deyneko L. V. (Ed.) (2018) Industry Development to Ensure Growth and Renewal of the Ukrainian Economy: A Scientific and Analytical Report. State Institution "Inst. and predicted. NAS of Ukraine", 158. [in Ukrainian].

Посилання на статтю:

Коваль Л.П. Оцінка бізнес-середовища деревообробної промисловості у західному регіоні / Л. П. Коваль // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2019. – № 5 (45). – С. 67-72. – Режим доступу до журн.: <https://economics.opu.ua/files/archive/2019/No5/67.pdf>. DOI: 10.5281/zenodo.3766832

Reference a Journal Article:

Koval L.P. The assessment of woodworking industry business environment in the western region / L. P. Koval // Economics: time realities. Scientific journal. – 2019. – № 5 (45). – P. 67-72. – Retrieved from <https://economics.opu.ua/files/archive/2019/No5/67.pdf>. DOI: 10.5281/zenodo.3766832

